

“La dona madura ha de començar una segona vida”

TINA BAGUÉ

La lectora catalana, mare o filla, ha seguit de prop els consells de l'escriptora francesa Christian Collange. Molts dels seus llibres han estat traduïts al català. Ara, l'editorial Mina li publica 'La segona vida de les dones'.

Christiane Collange (París, 1930), escriptora i periodista, ha visitat Barcelona per promoure l'edició catalana del seu darrer llibre, *La segona vida de les dones*, una reivindicació de la maduresa, com diu el subtítol. Ha estat publicat per Mina, editorial d'Enciclopèdia Catalana. Al català té traduïts cinc llibres més, *Dibuixa'm una família*; *Estimats fills*; *Jo, la teva mare*; *Jo, la teva filla*, i *Mestressa i mànager*.

—Aquí sempre hàviem pensat que les dones franceses sabien viure totes les vides. Calia donar consells a les dones franceses madures?

—Sí. Saben viure, però no han pres consciència encara de les conseqüències de viure una edat madura més llarga que abans, perquè ara la vellesa arriba més tard. La longevitat ha canviat la vida de la gent, és una novetat històrica, i cal ser-ne conscients i actuar en conseqüència. Jo els dic a les dones que si intenten viure de grans com ho han fet de joves, seran desgraciades. Per tant, cal trobar una altra cosa, una manca pròpia de viure durant la maduresa, el que jo anomeno la segona vida.

—Els problemes amb els quals es troba la dona madura són d'ara o de sempre?

—En tots els llibres que he escrit sempre he intentat tractar el que jo anomeno l'etern humà, bàsicament el fet de viure en parella, amb fills o sense. I després, els problemes del moment i, en aquest llibre, els del segle XXI. Per primera vegada al món occidental les persones de 55 a 80 anys encara estan en forma, són actives. El que jo dic vives. És a dir, autònomes. No són vells dependents. Ho esdevindran, però al cap de 30, 40 anys. Abans, a partir dels 55, 60, ja eres vell i vivies arraconat. Aquest període que se situa entre la primera vida i la vellesa és nou. I fins ara ningú no se n'ocupava. Ens deien, continueu. No, és una altra cosa. No podem seguir sent joves, però sí vives, i en forma.

—En el llibre parlem poc del sexe. No és important, en aquestes edats?

—No és fantàsticament fabulós, el sexe, en aquesta edat. No en parlo per no ser gaire pessimista. La gent que pensa molt en el sexe en aquesta edat és una minoria. La majoria n'està desenfebrada. Les dones amb qui he parlat, casades, separades o vídues, no en pateixen

la manca. En canvi, per als homes sí que és un problema, perquè no es resignen a deixar-ho. Pensen que si l'abandonen deixaran de ser homes. Per això van a cal metge i prenen la Viagra.

—**Finalment heu d'acabar aconsellant a les dones que siguin més independents, que tinguin una vida pròpia, al marge de la matrimonial?**

—Sí, és el que els dic. Ja no estan obligades a exercir el rol social que se'ls va imposar de joves. Això és molt important. Desgraciadament, els homes tenen el mal costum de morir abans i la majoria seran vídues anys i panys, i si abans no s'han construït una vida pròpia, independent del marit, s'ho passaran malament i viuran amargades, queixant-se constantment, perquè vivien millor amb el marit.

—**Un escriptor català famós pel seu enginy, Francesc Pujols, deia, quan sentia comentar que les dones vivien més que els homes, "sobretot les vídues!"**

—Molt bona! L'explicaré, aquesta.

—**Amb quantes dones vau parlar per fer el llibre?**

—Amb 150. De tot França. Dones de ciutat i de poble.

—**Heu trobat diferències entre la dona de ciutat i la de pagès, entre la dona benestant i l'assalariada?**

—No. El que m'ha sorprès és que ja no hi ha diferències. Quan la dona té televisió, cotxe i rentadora, tant fa que visqui en un poble o en una ciutat, és la mateixa dona. I la pagesia ja no existeix, a França. La gran majoria de les dones franceses, i també les europees, pertanyen a la immensa classe mitjana que va de l'oficinista a la directiva.

—**Quin diríeu que és el primer problema amb el qual es troba la dona madura?**

—Que no té models. Cal inventar la manera de tenir 60 anys avui perquè no hi ha models. Quan miren les seves mares, no s'hi assemblen gens. La meua mare als 40 anys va dir que no es posaria banyador mai més. Això, avui, és impensable.

—**Qui sent més la pèrdua del marit, la dona enamorada que hi ha viscut en pau i harmonia o la dona crispada que li ha fet la guitza constantment?**

—No m'he fet mai aquesta pregunta. És difícil de saber. De totes maneres, les parelles conflictives tendeixen a des-

aparèixer, amb els divorcis. Abans l'home i la dona aguantaven fins al final, ara cada cop hi ha més dones de 50 anys que, amb els fills ja agambats, diu al marit, "ja t'he aguantat prou, et deixo", sigui perquè l'ha enganyat, perquè té mal caràcter, perquè beu massa o pel que sigui. I moltes comencen una segona vida amb una segona parella.

—**Psicòlegs o metges estan preparats per aconsellar la dona madura?**

—No, perquè fins ara s'ha considerat aquest període de la vida com l'acabament d'una etapa. Abans es pensava que era normal i fins i tot inevitable que una dona gran fos desgraciada.

—**Suposo que el que aconselleu a les dones és viatjar i llegir, no?**

—Ja ho fan, sobretot llegir. El 80 per cent dels llibres de lectura són comprats per dones de 50 anys en amunt. Els homes compren revistes. L'home que llegeix ho fa per formar-se o informar-se, les dones, per distreure's.

—**Deu haver-hi excepcions, perquè el vostre llibre és dirigit a les dones i és formatiu, i s'ha venut.**

—Efectivament. L'editor francès va posar la meua adreça electrònica en el llibre i he rebut milers de correus, cosa que indica que una gran part de les dones grans ja tenen Internet a casa i l'utilitzen. Moltes d'elles escriuen correus amb regularitat.

—**El vostre llibre indica que finalment es comença a considerar la dona madura francesa com un col·lectiu?**

—Sí, i com un col·lectiu poderós, perquè voten més que els joves i, el que és molt important, no voten el mateix que el marit, com abans. De fet, els partits, evidentment, ja han començat a ocupar-se'n.

—**Voten més a l'esquerra o a la dreta que els homes?**

—Més a l'esquerra. Le Pen és més votat pels homes que per les dones.

—**I voten diferent dels seus homes o contra el que voten els seus homes?**

—Diferent. D'ençà que han enviat el capellà a pastar fang, són incontrolables, en qüestions polítiques.

Lluís Bonada

5é Saló Valencià del Llibre

GENERALITAT VALENCIANA

del 12 al 20 de novembre de 2005
Museu de les Ciències "Príncep Felipe"
Ciutat de les Arts i de les Ciències www.salovalenciallibre.com

Saló Valencià del Llibre

CIUTAT DE LES ARTS I DE LES CIÈNCIES

CADENA A L'ENCLAVAMENT ANADU I A L'INGUA